

Сорокін Ю. С.
Донбаська державна машинобудівна академія

СПОРТИВНО-ОРІЄНТОВАНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Статистичний аналіз відвідуваності практичних занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах України свідчить про досить негативне ставлення студентської молоді до фізичного виховання і спорту. Знижується зацікавленість і мотиваційні аспекти до систематичних занять фізичним вихованням і спортом у вищих навчальних закладах, ведення здорового способу життя студентської молоді. І все це відбувається на фоні погіршення з кожним роком рівня фізичного стану, психічної стійкості і здоров'я сучасної молоді.

Таке негативне ставлення сучасної молоді до занять з фізичного виховання можна змінити, модернізуючи процес фізичного виховання, використовуючи нові сучасні спортивно-орієнтовані технології у вищих навчальних закладах (вузах) України.

Ключові слова: фізичне виховання, студентська молодь, заклади вищої освіти, спортивні технології, здоров'я, сучасна молодь.

Сорокин Ю.С. Спортивно-ориентированное физическое воспитание студенческой молодежи.

Статистический анализ посещаемости практических занятий по физическому воспитанию в высших учебных заведениях Украины свидетельствует о достаточно негативном отношении студенческой молодежи к физическому воспитанию и спорту. Снижается заинтересованность и мотивационные аспекты к систематическим занятиям физическим воспитанием и спортом в высших учебных заведениях, ведения здорового образа жизни студенческой молодежи. И все это происходит на фоне ухудшения с каждым годом уровня физического состояния, психической стойкости и здоровья.

Такое негативное отношение современной молодежи к занятиям физического воспитания можно изменить, модернизируя процесс физического воспитания, используя новые современные спортивно ориентированные технологии в высших учебных заведениях (вузах) Украины.

Ключевые слова: физическое воспитание, студенческая молодежь, заведения высшего образования, спортивные технологии, здоровье, современная молодежь.

Sorokin U.S. Sporting-oriented physical education of student young people. Statistical analysis of visited of practical employments on physical education in higher educational establishments of Ukraine testifies to negative enough attitude of student young people toward physical education and sport. The personal interest and motivational aspects goes down to systematic employments by physical education and sport in higher educational establishments, conducts of healthy way of life of student young people. And all of it takes place on a background worsening with every year of level of bodily condition, psychical firmness, and health.

The statistical analysis of visited of practical employments after physical education in higher educational establishments of Ukraine testifies to negative enough attitude of student young people toward physical education and sport. The personal interest and motivational aspects to the systematic engaging in physical education and sport in higher educational establishments, conducts of healthy way of life of student young people go down. And all of it takes place on a background worsening with every year of level of bodily condition, psychical firmness and health of modern youth.

Such negative attitude of modern youth it is possible to change toward employments of physical education, modernizing the process of physical education, using the new modern sporting oriented technologies in higher educational establishments (institutes of higher) of Ukraine.

Sporting-oriented technologies as the special industry of physical culture is sent first of all to the stimulant aspect to employments of physical education, on strengthening of health, increase of mental capacity and success during studies, protracted creative activity and vital functions of modern student youth. The Sporting-oriented technologies assist an increase and perfection of all-round and harmonious development and use of the purchased motive internals at future labor, domestic and public activity of modern human.

Key words: physical education, student young people, establishments of higher education, sporting technologies, health, modern youth.

Актуальність і доцільність дослідження. Розробка єдиної концепції вирішення проблеми виходу системи освіти на якісно новий рівень розвитку обумовлена розробкою і впровадженням у систему освіти студентської молоді нових педагогічних технологій, що означає створення особливих умов і формування у студентів навичок самовдосконалення на тлі виховання мотивації, інтересу до систематичних відвідувань навчальних занять з фізичного виховання і спортом.

Статистичний аналіз відвідуваності практичних занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах України свідчить про досить негативне ставлення студентської молоді до фізичного виховання і спорту. Знижується зацікавленість і мотиваційні аспекти до систематичних занять фізичним вихованням і спортом у вищих навчальних закладах, ведення здорового способу життя студентської молоді. І все це відбувається на фоні погіршення з кожним роком рівня фізичного стану, психічної стійкості і здоров'я сучасної молоді [6].

Таке негативне ставлення сучасної молоді до занять з фізичного виховання можна змінити, модернізуючи процес фізичного виховання, використовуючи нові сучасні спортивно-орієнтовані технології у вищих навчальних закладах (вузах) України.

Сучасні підходи в освіті вимагають радикальних змін у використанні освітніх технологій навчально-виховного процесу студентської молоді та інтеграції її в європейський і світовий освітній простір [4].

Життя висунуло суспільний попит на виховання творчої особистості, здатної мислити самостійно, генерувати оригінальні ідеї, приймати нестандартні рішення. Молодь завжди сприймалася суспільством як доленосна сила, як майбутнє країни.

Розробка єдиної концепції вирішення проблеми виходу системи освіти на якісно новий рівень розвитку обумовлена розробкою і впровадженням у систему освіти студентської молоді нових педагогічних технологій, що означає створення особливих умов і формування у студентів навичок самовдосконалення на тлі виховання мотивації, інтересу до систематичних відвідувань навчальних занять з фізичного виховання і спортом [3; 7].

Статистичний аналіз відвідуваності практичних занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах України свідчить про досить негативне ставлення студентської молоді до фізичного виховання і спорту. Знижується зацікавленість і мотиваційні аспекти до систематичних занять фізичним вихованням і спортом у вищих навчальних закладах, ведення здорового способу життя студентської молоді. І все це відбувається на фоні погіршення з кожним роком рівня фізичного стану, психічної стійкості і здоров'я сучасної молоді.

Таке негативне ставлення сучасної молоді до занять з фізичного виховання можна змінити, модернізуючи процес фізичного виховання, використовуючи нові сучасні спортивно-орієнтовані технології у вищих навчальних закладах (вузах) України [8].

Спортивно-орієнтовані технології як особлива галузь фізичної культури спрямована в першу чергу на стимулюючий аспект до занять фізичного виховання, на зміцнення здоров'я, підвищення розумової працездатності та успішності під час навчання, тривалої творчої активності і життєдіяльності сучасної студентської молоді.

Спортивно-орієнтовані технології сприяють зростанню і вдосконаленню всебічного і гармонійного розвитку та використання набутих рухових якостей у майбутньої трудової, побутової та громадської діяльності сучасної людини [3; 6; 8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасній педагогічній літературі особливу увагу формуванню фізичної культури молоді приділяли В. Бальсевич, В. Видріна, М. Віленський, П. Виноградова, С. Євсєєва, В. Кузіна, Н. Ковальова, Л. Лубишева, А. Лотоненко, Н. Пономарьова, В. Столярова, І. Туревский, В. Трунін, В. Щербакова та ін.

У роботах В. Дмитрієв, Л. Лубишева, В. Бальсевич та ін. розкриваються технології організації фізичного виховання у ВНЗ.

Сучасні розробки особистісно-орієнтованого фізичного виховання розглядали Л. Головіна, Ю. Копилов, І. Столяк, В. Якимович, О. Дубогай та ін.

Великий інтерес представляють роботи, в яких розкриваються аспекти організації спортивно-орієнтованого фізичного виховання студентської молоді, оволодіння основ її теорії і практики, технології реалізації в умовах демократизації та гуманізації молоді А. Бабешко, В. Бальсевич, Л. Барібіна, В. Бондин, В. Видрін, М. Віленський, А. Забора, А. Іващенко, В. Кузін, Л. Лубишева, А. Лотоненко, Ю. Миколаїв, Р. Сіренко, В. Темченко, С. Танянський, В. Шилько.

Проте залишається неопрацьованою проблема оптимізації фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів на основі програмних занять, які спрямовані на підвищення функціонального стану і фізичного вдосконалення студентів; зміцнення здоров'я та формування здорового способу життя, необхідних у майбутній професійній і повсякденній діяльності; формування мотиваційних передумов до систематичних занять фізичною вихованням і спортом, розвиток особистісної фізичної культури.

Мета дослідження. На основі літературних джерел вітчизняних і зарубіжних авторів проаналізувати стан питання, що стосується спортивно-орієнтованого фізичного виховання студентської молоді з метою оптимізації програми фізичного виховання студентів у вищих навчальних закладах на основі спортивно-орієнтованих технологій.

Завдання дослідження.

1. Вивчення та узагальнення даних літературних джерел, які розкривають питання оптимізації фізичного виховання студентів на основі спортивно-орієнтованих технологій.

2. Аналіз сучасного стану оптимізації фізичного виховання студентів на основі спортивно-орієнтованих технологій в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі розвитку технічного прогресу, високого темпу промислової продуктивності, ринкової економіки та великої конкуренції на ринку праці від сучасної молоді потрібні глибокі професійні знання майбутньої виробничої діяльності, міцне здоров'я, стійка психіка і хороша фізична підготовка.

Проте дослідження останніх десятиліть показують, що рівень фізичного стану, психічної стійкості і здоров'я сучасної молоді різко погіршується з року в рік [4].

Реагуючи на таку негативну тенденцію в 2003 році прийнята Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту в Україні, яка орієнтує українське суспільство на поетапне формування ефективної моделі розвитку фізичної культури і спорту на гуманістичних і демократичних принципах і цінностях молоді, створення умов для її всебічного, гармонійного розвитку.

Системний аналіз у вирішенні практичних питань розвитку особистості студентів вищої школи є характерною тенденцією впровадження сучасних освітніх технологій [8].

Сучасні освітні технології передбачають формування даної мети крізь результати навчання, які відображаються в діях студентів, усвідомлюються ними, приймаються, визначаються і перевіряються.

Під технологією навчання розуміють систему, в яку входять учасники педагогічного процесу та система теорій, ідей, засобів і методів організації навчальної діяльності для ефективного забезпечення вирішення проблем, що охоплюють усі аспекти засвоєння знань і навичок О. Худолій; М. Базилевич, Г. Селевко.

Розробка педагогічних технологій - це об'єктивний процес, новий етап в еволюції освіти, на якому будуть

переглянуті підходи до супроводу й забезпечення процесу природного розвитку людини. Сучасні педагогічні технології спрямовані на забезпечення формування таких якостей особистості, як усвідомлення єдності природи і людини, відмова від авторитарного стилю мислення, терпимість, схильність до компромісу, шанобливе ставлення до чужої думки, інших культур, цінностей і віри [5].

Сьогодні освіта прямує на опрацювання технологій індивідуально-орієнтованого навчання, метою якої є не нагромадження знань і умінь, а постійне збагачення творчості, формування механізму самоорганізації та самореалізації особистості кожного студента. У цьому контексті цікавою є проектна технологія, в якій практика особистісно-орієнтованого навчання базується на вільному виборі студента, з урахуванням його інтересів.

Треба визнати, що духовно і фізично розвинена особистість є пріоритетним напрямком розвитку освіти у світі. Фізична культура надає широкі можливості студентам для самовираження, саморозвитку, самовдосконалення не тільки своїх фізичних, а й духовних можливостей для формування активної життєвої позиції [1].

При цьому фізичне виховання студентів в Україні побудовано, в основному, на тотальній уніфікації та стандартизації навчальних занять, що призводить до зниження рухової активності та мотивації до занять студентів [7].

В основу спортивно-орієнтованого фізичного виховання молоді закладено перехід від традиційної форми організації навчальних занять до учбово-тренувальних, що дозволяє кожному студенту долучитися до занять спортом і цінностям спортивної культури [9].

Спортивно-орієнтоване фізичне виховання дозволяє найбільш ефективно:

- освоювати кожному студенту цінності фізичної культури і спорту відповідно до задатками, здібностями, особистісними установками, потребами та інтересами, рівнем фізичного розвитку, підготовленістю і станом здоров'я;
- використовувати технології спортивного, загальнокондиційного та оздоровчого тренування;
- об'єднувати студентів у навчально-тренувальні групи, відносно однорідні за інтересами, потребам, рівню фізичної підготовленості, ступеня біологічної зрілості, особливостям морфо функціонального статусу [8; 10].

Сучасні оздоровчі технології, орієнтовані на гармонійний фізичний розвиток особистості, зараз потребують всебічного і глибокого аналізу для впровадження їх у вітчизняні оздоровчі системи В. Бальсевич, Л. Лубишева, І. Манжелей, В. Шилько та ін.

Висновки

1. Підготовка до професійної діяльності здорових, фізично підготовлених, грамотних та інтелектуально розвинених майбутніх фахівців першочергове та важливе завдання системи фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти;
2. Аналіз педагогічної літератури вітчизняних і зарубіжних дослідників вказує на позитивну роль занять фізичного виховання на основі спортивно-орієнтованих технологій у зміцненні здоров'я, розвитку фізичних якостей майбутнього фахівця, підвищенні інтересу та мотиваційних цінностей у студентів до систематичних занять фізичним вихованням і спортом, навичкам здорового способу життя.

Перспективою подальшого дослідження є експериментальна перевірка, пошук нових форм і методик проведення занять з фізичного виховання на основі СОТ.

Література

1. Бондин В. И. Здоровье сберегающие технологии в системе высшего педагогического образования / Бондин В. И. // Теория и практика физической культуры. – 2004. – № 10. – С. 15–18.
2. Димова А. Л. Концепция перестройки вузовского физического воспитания в условиях информатизации образования / А. Л. Димова // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. – 2011. – № 5. – С. 62–65.
3. Таняньський С. Результати застосування спортивних спеціалізацій у технічному ВНЗ / С. Таняньський, Л. Барибіна, О. Церковна // Теоретико-методичні основи організації фізичного виховання молоді : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції ; за заг. ред. Р. Р. Сіренко. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – С. 166–169.
4. Трещалин В. Ф. Концепция развития спортивно-ориентированного воспитания студентов и её реализация в учебном процессе / В. Ф. Трещалин, А. В. Лотоненко, В. В. Трунин // Культура физическая и здоровье. – 2005. – № 1(3). – С. 19–22.
5. Шилько В. Г. Спортивно-видовые технологии формирования физич. культуры студентов / В. Г. Шилько // Теория и практика физич. Культуры. – 2002. – № 9. – С. 50–52.
6. Incorporating Physical Activity Advice into Primary Care. Physician-Delivered Advice Within the activity Counseling Trial / Albright C. L. [et al.]. – Am. J. Prev. Med., 2000. – V. 18.–N3. – P. 225 – 234.
7. Svedenhag J. Endurance Conditioning / Svedenhag J. // Endurance in Sport. – Oxford : Blackwell Scientific Publications, 1992. – P. 290–299.
8. Incorporating Physical Activity Advice into Primary Care. Physician-Delivered Advice Within the activity Counseling Trial / Albright C. L. [et al.]. – Am. J. Prev. Med., 2000. – V. 18. – N 3. – P. 225 – 234.
9. Nottidge Pamela. Slimnastics / Pamela Nottidge and Diana Lamplugh. – London : Penguin Handbooks. – 128 p.
10. Svedenhag J. Endurance Conditioning / Svedenhag J. // Endurance in Sport. – Oxford : Blackwell Scientific Publications, 1992. – P. 290–299.